Esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva lukuvuosisuunnitelma

Irjalan koulun esiopetus

Vuodet: 2026 - 2027

3. Kiusaamisen ehkäiseminen

Kiusaamisen ehkäiseminen ja myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen ovat läpileikkaava osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Turvallista ja yhteisöllistä esiopetusta rakennetaan ennakoivasti:

- *ryhmäyttämällä*
- *vahvistamalla tunne- ja vuorovaikutustaitoja*
- *aikuisten sensitiivisen läsnäololla*
- *yhteisillä toimintatavoilla*

Miten minulla menee -kyselyn *tekevät työntekijät haastatellen kaikkia esioppilaita esiopetuksessa (liite 4). Miten minulla menee -kyselyn vastaukset toimivat keskustelun herättäjänä sekä yhteisöllisessä opiskeluhuollossa että huoltajien kanssa, mutta myös tausta-aineistona koulun kanssa työstettävään suunnitelmaan kiusaamisen ehkäisystä.*

Miten minulla menee -kyselyn koonti (yksi per yksikkö) palautetaan 16.10.2026 mennessä tämän linkin kautta *Esiopetuksen kiusaamiseen liittyvä yksikkökohtainen koonti – Täytä lomake*

3.1. Suunnitelma ryhmäyttämisestä

- *Miten ryhmäytätte lapset?*
- *Miten varmistamme, että lapsi saa kokemuksen osallisuudesta?*

Syksyn alussa käytämme erityisesti aikaa tutustumiseen ja ryhmäytymiseen muun muassa erilaisien tutustumisleikkien ja joukkuepelien avulla. Ryhmäytymistä jatketaan koko vuoden ajan. Annamme leikkiaikaa lapsille, jotta lapset tutustuvat leikeissä toisiinsa. Kiinnitämme huomioita leikkiporukoihin ja siihen, ettei kukaan jää ulkopuoliseksi. Lapset saavat olla osallisina toiminnan suunnittelussa. Laadimme yhdessä lasten kanssa ryhmän säännöt. Havainnoimme ja haastattelemme lapsia, minkä avulla saamme tietää heidän mielenkiinnonkohteitaan. Toteutamme ryhmien välillä matalan kynnyksen yhteistyötä luodaksemme ryhmärajat ylittävää yhteisöllisyyttä. Lapsia opetetaan kannustamaan toisiaan ja pitämään yllä hyvää ryhmähenkeä.

3.2. Toimenpiteet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi

Kuvatkaa

- *miten yksikössänne käsitellään tunteita sekä toimet kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi ja niihin puuttumiseksi.*
- *miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet.*

Hyödyntäkää koulun kanssa yhdessä tehtävää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä 2026-2027 (löytyy Power Apps:sta) ja Tampereen kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelmaa 2026-2028, joka sisältää esi- ja perusopetuksen yhteisen osion.

Kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen | Opetushallitus (oph.fi)

Kohti turvallista koulua -materiaaleja (päivittyvät lukuvuoden aikana)

Tunnekasvatusmenetelmä tai -suunnitelma	**Toimet kiusaamisen jne. ehkäisemiseksi ja puuttumiseksi**	**Miten lapsia kannustetaan tunnistamaan omat ja toisten vahvuudet?**	**Koulun kanssa yhdessä sovittua, esim. toimintamalli**
Säännölliset tunnetaitotuokiot Tunnetataitomateriaalien hyödyntäminen (Fanni- ja Molli-kirjat, tunnetaitokortit) Älyä tunteet -materiaali Draamakasvatuksen keinot Arjen tilanteiden hyödyntäminen tunnetaitokasvatuksessa	Ryhmäyttäminen Luottamussuhde sekä lapsiin että vanhempiin Kaikki tilanteet selvitetään molempia osapuolia kuullen Ennakointi Aikuiset sijoittuvat leikkitilanteisiin ja havainnoivat aktiivisesti toimintaa Teemme yhteistyötä vanhempien kanssa Tilanteet käydään läpi tiimipalavereissa Tiedon kerääminen Miten minulla menee -kyselyiden avulla.	Vahvuusvaris -materiaali Jokainen lapsi pääsee vuorollaan kehuttavaksi Lasten kehuminen ja kannustaminen arjen tilanteissa	Ulkoilussa ja kouluyhteistyössä yhteisvastuullisesti havainnoidaan lasten toimintaa ja puututaan mahdollisiin konflikteihin.

4. Pedagogiset painopisteet

Lukuvuoden aikana esiopetuksessa painotetaan lapsen monilukutaidon, liikunnallisen elämäntavan ja luontosuhteen vahvistamista. Painopisteet kytkeytyvät esiopetuksen laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin ja toteutuvat kaikessa arjen toiminnassa lasten osallisuutta ja vahvuuksia huomioiden.

Kirjatkaa tämän lukuvuoden konkreettisia toimia kolmessa painopisteessä.

Oppimisympäristöä kehitetään yhdessä lasten kanssa. Henkilöstö ymmärtää oppimisympäristön laajasti sisältäen fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ulottuvuuden sekä digitaaliset ja ulkopedagogiset oppimisympäristöt.

Esiopetusryhmien välinen yhteistyö ja yhteisopettajuus on keskeisiä toimintamalleja esiopetuksessa. Hyödyntäkää liitteistä löytyviä Painopisteiden tukimateriaaleja (LIITE 1), Leikin havainnoinnin materiaaleja ja suunnitelmapohjaa (LIITE 9), Lukeva Tampere -ohjelman toimenpiteitä lukutaitotyössä (LIITE 2) sekä Yhteisöllisen opiskeluhuollon materiaaleja (LIITE 8) mm. tunnetyöskentelyssä.

4.1. Painopiste 1: Lukutaitotyön ja monilukutaidon vahvistaminen

Yhdenvertaisuuden vuoksi on tarpeen määritellä lukutaitotyöhön toimenpiteet, jotka minimissään toteutetaan kaikissa kaupungin esiopetuksen lapsiryhmissä.

Kirjatkaa konkreettinen suunnitelma, miten toteutatte alla olevia toimenpiteitä yksikössänne. Mikä on erityinen lukutaitotyön kehittämiskohteenne tänä lukuvuonna (valitkaa liiteestä 2.)?

1. *Panostetaan monilukutaitoa tukevaan vuorovaikutukseen lasten kanssa, kuten selkeään puheeseen ja sitä tukeviin kuviin sekä asioiden ja ympäristöjen nimeämiseen.*
2. *Toteutetaan ääneen lukeminen tai vuorovaikutukselliset kielellä leikittelyt, kuten loruttelu, riimittely ja laulaminen osana arkea vähintään 10 minuuttia päivässä.*
3. *Tehdään lukeminen näkyväksi teemapäivillä ja -viikoilla järjestämällä vähintään yksi kirjatori tai lempikirjanäyttely toimintakaudella.*
4. *Jaetaan ja vahvistetaan henkilöstön osaamista KUKA-vastaavien ja yhteisten keskustelujen kautta.*
5. *Hyödynnetään Lukeva varhaiskasvatus -kyselyä yksikön toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä.*
6. *Valitaan ryhmään tai yksikköön vuosittainen oma lukutaidon kehittämisteema (liite 1) ja kirjataan se pedagogisiin suunnitelmiin. Kirjataan myös toimenpiteet teeman kehittämiseksi.*

Kuvatkaa, miten toteutatte monilukutaidon eri osa-alueita esiopetustoiminnassa.

Monilukutaito sisältää erilaisia lukutaitoja, kuten peruslukutaidon, numeerisen lukutaidon, kuvalukutaidon ja medialukutaidon. Monilukutaitoon liittyy laaja tekstikäsitys, jonka mukaan tekstit voivat olla muun muassa kirjoitettuja, puhuttuja, audiovisuaalisia tai digitaalisia. (Tampereen kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma 2025)

***KieliPeda-työvälinettä** käytetään esiopetuksessa tukemaan kielitietoisen esiopetuksen toteuttamista. Työväline auttaa ja tukee tiimejä kielellisesti vastuullisen pedagogiikan toteuttamisessa. KieliPeda-työvälineestä hyötyvät kaikki esioppilaat lapsen kielitaustasta riippumatta.*

- *KieliPeda-työväline: kielitietoisen oppimisympäristön arviointi (henkilöstön toiminta, oppimisympäristö, lapsen osallisuus)*

Peruslukutaito: Päivittäiset satuhetket, kirjat lasten saatavilla, kirjaimiin, tavuihin ja sanoihin tutustuminen, lorut, riimittely, ekapeli, lukutaitoviikko, kirjatori, kirjastoretket

Numeerinen lukutaito: arkimatikka, matikkapelit (lautapelit, digitaaliset pelit), numeroihin tutustuminen, matikkapähkinät

Kuvalukutaito: Kuvien havainnointi, kuvista keskusteleminen, taidekuvien analysointi, kuvien realistisuuden arviointi, sarjakuvat,

Medialukutaito: Tutustutaan digilaitteisiin ja perinteisiin medioihin, tehdään omia mediatuotteita, kulutetaan mediatuotteita, digiturvataidot, mediakasvatustuokiot, huomioidaan mediataitoviikko

Lukutaitotyön kehittämiskohteemme on yhteistyö kirjaston kanssa.

4.2. Painopiste 2: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen

1.8.2026 voimaan tullut perusopetuslain muutos velvoittaa esi- ja perusopetuksen edistämään liikunnallista elämäntapaa. Uudistuksessa liikunnallisen elämäntavan edistäminen on lisätty tavoitteeksi erityisesti osana toimintakulttuurin kehittämistä.

1. Arvioikaa yksikkönne toimintakulttuuria liikkumisen edistämisen näkökulmasta. Suositeltavaa on käyttää Liikkuvan varhaiskasvatuksen nykytilan arviointia.

2. Valitkaa arvioinnin perusteella 1-3 kehittämiskohdetta lukuvuodelle alla olevista osa-alueista:

- *Toiminnan organisointi*
- *Liikkumisen lisääminen*
- *Motoriset taidot ja toiminnallisuus*
- *Osallistuminen ja osallisuus*
- *Oppimisympäristöt*
- *Yhteistyö lasten liikkumisen edistämiseksi*

3. Kirjatkaa konkreettiset toimenpiteet, miten toteutatte kehittämiskohteita toiminnassanne.

Linkkejä toteutuksen tueksi:

- *Liikkumisen vuosikello | Tasku*
- *Liikkumisen materiaalipankki | Tasku*
- *Liikkuva varhaiskasvatus tukisivusto*

Kehittämiskohteenamme on liikkumisen lisääminen.

Konkreettisia toimenpiteitä: pihapelien lisääminen ja mahdollistaminen, perinneleikit, liikuntahaasteet sisällä ja ulkona, liikuntaleikki-ideoiden laajentaminen, monipuoliset tavat liikkua, taukojumpat, joskus liikunnalliset siirtymät, toiminnalliset oppimistavat, hyödynnetään Lupa liikkua -tunnit. Liikuntatapahtumiin osallistuminen, esim. hyvän mielen liikuntapassi ja sählyturnaus. Lisäksi Irjalassa järjestetään joka kuukausi perhepeuhuja, jolloin sali on perheiden vapaassa käytössä. Kannustamme perheitä liikkumaan yhdessä.

Yhteistyö tiimien välillä.

4.3. Painopiste 3: Luontosuhteen vahvistaminen

Lukuvuoden 2026–2027 aikana paneudutaan ympäristö- ja kestävyyskasvatukseen lapsen luontosuhteen vahvistamisen kautta.

Toimenpiteissä keskitytään seuraaviin ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen osa-alueisiin arvioinnin mukaisesti:

- *Oppiminen ympäristössä*
- *Oppiminen ympäristöstä*
- *Ympäristön puolesta toimiminen*

Mitä vahvuuksia olette yksikössä tunnistaneet?

Mitä osa-alueita yksikössä vahvistetaan lukuvuoden 2026–2027 aikana ja millä tavoin?

Koulun lähiympäristön ja metsäalueiden hyödyntäminen. Toiminnallista oppimista koulun pihassa ja lähimetsissä. Vaatteiden ja tavaroiden vaihtotori.

Vahvistamme lukuvuoden aikana oppimista ympäristössä: lisäämme toimintaa ulkona ja ympäristössä.

Retki luonnontieteelliseen museoon. Luonnonmateriaalisen hyödyntäminen. Luonnon kuvat, luontotaide.